

رئيس جمهور آمريکا در يکي از صحبتهاي اخيرش گفته که ۴۷ سال است که آمريکا نتوانسته جمهوري اسلامي را از بين ببرد. به مردم خودش شکايت کرده که ۴۷ سال است که آمريکا نتوانسته جمهوري اسلامي را از بين ببرد؛ اين اعتراف خوبي است. بنده ميگويم تو هم نخواهي توانست اين کار را بکني.

۱۴۰۴/۱۱/۲۸

سال اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی گرامی باد

روز بیست و چهارم

روز شمار جنگ

حسین آجورلو، کارشناس مسائل بین‌الملل با اشاره به ادعاهای اخیر دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا در خصوص مذاکرات با ایران اظهار کرد: «بحث اصلی اینجاست که طرف مقابل صرفاً «دای جدید» در مذاکره را در می‌آورد و در واقع یک استراتژی بازی رسانه‌ای را پیش گرفته است. آن‌ها در رسانه‌های خود به دنبال اعلام پیروزی و دستاوردسازی‌های کاذب هستند.» این کارشناس مسائل بین‌الملل تأکید کرد: «این وضعیتی که اکنون ترامپ ایجاد کرده، با یک مقاومت اساسی در درون ایران مواجه می‌شود؛ زیرا مذاکراتی که تاکنون پیشنهاد یا صورت گرفته، پیش از آنکه واقعی و مبتنی بر منافع ملی ما باشد، نوعی «عملیات فریب» برای تأمین منافع سیاسی آمریکایی‌هاست.»

سید احسان خاندوزی، وزیر اسبق اقتصاد، در مورد بهره‌برداری از فرصت تنگه هرمز بعد از جنگ گفت: «آینده تنگه هرمز در گرو آینده جنگ نیست. فارغ از مطالبات ایران برای خاتمه جنگ که باید در مسیر آتش‌بس لحاظ شود، بازی اقتصادی تنگه به برد-برد تغییر خواهد کرد تا ضمن تسهیل گذر سایر کشورها، مسیرهای غیرتحریمی برای ایران هم ایجاد شود.» وزیر اسبق اقتصاد در ادامه با تشریح پروتکل‌های پیشنهادی تنگه هرمز اضافه می‌کند، تنگه، موضوعی منطقه‌ای است و آینده آن در مناسباتی که ایران با هر کشور حاشیه خلیج فارس توافق می‌کند تعیین می‌شود.

رویترز به نقل از سه منبع صنعتی، معامله‌گران نفت ایران را با قیمتی بالاتر از شاخص برنت به پالایشگاه‌های هندی پیشنهاد داده‌اند. منابع گفتند پالایشگاه‌های هندی یک ماه فرصت دارند تا خرید نفت و گاز مایع (LPG) از ایران که از نظر جغرافیایی به هند نزدیک است را به حداکثر برسانند. پالایشگاه‌های هندی پیش از این میلیون‌ها بشکه نفت روسیه را نیز پس از لغو تحریم‌های آمریکا خریداری کرده‌اند. به گفته این منابع آگاه، نفت ایران با قیمت ۶ تا ۸ دلار بالاتر از برنت پیشنهاد شده است و پرداخت‌ها باید ظرف هفت روز پس از رسیدن محموله انجام شود.

حساب رسمی اوپل پرایس در شبکه ایکس با اشاره به دروغ‌های متعدد رئیس‌جمهور آمریکا درباره وضعیت بازار نفت نوشت: «یکبار من را فریب بدهی، ننگ بر من؛ بار دوم من را فریب بدهی، ننگ بر واشنگتن.» این پایگاه تحلیلی که به طور تخصصی به بررسی تحولات بازار انرژی می‌پردازد، همچنین مدعی شد که این هفته نفت شاخص آمریکا (WTI) مقاومت ۱۰۰ دلار در هر بشکه را خواهد شکست و قیمت نفت آمریکا جهش خواهد کرد.

گروه مقاومت عراقی «سرایا اولیاء الدم» اعلام کرد که آمریکا و ناتو تحت ضربات مقاومت، تمامی نیروهای خود را از پایگاه ویکتوری در نزدیکی فرودگاه بغداد خارج و به اردن منتقل کرده است. سرایا اولیاء الدم افزود که مقاومت بار دیگر موضع خود را اعلام می‌کند که به دولت کنونی یا آتی به اذن خداوند اجازه نخواهد داد تا آمریکا و ناتو بار دیگر به عراق بازگردند و دولت باید از وابستگی مالی به آمریکا آزاد شود و آسمان کشور را از شر همه هواپیماهای متخاصم و جاسوسی صهیونی-آمریکایی رها سازد.

دومین عقب‌نشینی ترامپ

خبر ویژه

هنوز چند ساعتی از عقب‌نشینی ترامپ از ضرب‌العجل ۴۸ ساعته برای باز کردن تنگه هرمز نگذشته بود که وزیر انرژی آمریکا، کریس رایت اعلام کرد، واشنگتن «بسیار بعید» است که نفت بیشتری از ذخایر استراتژیک خود را برای آرام کردن بازارهای انرژی در جریان جنگ علیه ایران آزاد کند. در حالی وزیر انرژی آمریکا این را گفت که ترامپ در هفته نخست بسته شدن تنگه هرمز، وعده داد، برای کنترل قیمت نفت، از ذخایر راهبردی استفاده می‌کند که این وعده در نهایت از رقم ۱۷۲ میلیون بشکه به تنها ۴۵ میلیون بشکه نفت، آن هم به صورت «وام با بهره» برای ورود به بازار تبدیل شد. رایت به شبکه سی‌ان‌بی‌سی وعده داد که آمریکا به دنبال اهرم‌های دیگری برای کاهش قیمت‌ها است. وزیر انرژی آمریکا تأکید کرد: «البته ممکن است (آزادسازی جدید) صورت بگیرد اما فکر می‌کنم این بسیار بعید باشد.» وی توضیح داد، وام‌های ذخایر استراتژیک با حق بیمه‌های سنگین حدود ۲۰ درصد همراه است که شرکت‌ها باید آن را به صورت بشکه‌های اضافی نفت به ذخایر بازپرداخت کنند.

حرف روز

چرا ترامپ جا زد؟

۱. در چارچوب تقابل محور صهیونی-آمریکایی علیه ایران، ترامپ ضرب‌الاجل ۴۸ ساعته حمله به زیرساخت‌های برق ایران را به ۵ روز تمدید کرد. اقدامی که نشانه‌ای از تغییر در محاسبات راهبردی واشنگتن است.

۲. تهدید هدف قرار دادن زیرساخت‌های حیاتی انرژی در ایران، در قلب منطقه تولید و انتقال انرژی، می‌تواند فراتر از میدان نظامی بوده و ثبات بازارهای جهانی انرژی و اقتصاد بین‌الملل را تحت تأثیر قرار دهد.

۳. تعویق اجرای تهدید بازتاب تردید آمریکا در برابر هزینه‌های احتمالی اقدام نظامی در منطقه‌ای است که کوچکترین اختلال در آن می‌تواند شوک‌های اقتصادی شدید جهانی ایجاد کند.

۴. مواضع قاطع ایران و اعلام آمادگی برای پاسخ متقابل در تغییر این معادله مؤثر بوده و مقامات نظامی ایران تأکید داشتند هر حمله‌ای با پاسخی مستقیم و گسترده مواجه خواهد شد.

۵. چنین پاسخی همه منافع و پایگاه‌های آمریکا در کشورهای عربی خلیج فارس و زیرساخت‌های انرژی مرتبط با رژیم صهیونی را هدف قرار داده و بحران منطقه‌ای ایجاد می‌کند.

۶. از نظر اقتصادی، گسترش درگیری در خلیج فارس ریسک بازارهای انرژی را افزایش داده و سبب میشود مسیرهای انتقال نفت و گاز و بازارهای مالی جهانی را دچار اختلال شدیدتر کند.

۷. هر اقدام نظامی علیه زیرساخت‌های انرژی ایران فقط یک تصمیم علیه ایران نیست، بلکه تبعات اقتصادی سنگینی برای منطقه و اقتصاد جهانی دارد. افزایش قیمت انرژی را به همراه دارد.

۸. این تحولات نشان می‌دهد موازنه قدرت منطقه‌ای در حال تغییر است و ایران با توسعه توانمندی‌های موشکی و پهپادی، هزینه هر اقدام نظامی علیه خود را افزایش داده است.

۹. در چنین شرایطی آمریکا ناگزیر به محاسبه دقیق پیامدهای درگیری مستقیم است و تمدید ضرب‌الاجل نشانه‌ای از چالش در قدرت سنتی واشنگتن در منطقه است.

۱۰. در نهایت عقب‌نشینی ترامپ از ضرب‌الاجل اولیه نتیجه یک محاسبه هزینه-فایده است، جایی که پاسخ سخت و قاطع ایران، خطر گسترش جنگ و پیامدهای اقتصادی جهانی نقش تعیین‌کننده داشته‌اند.

خداحافظ ناو آمریکایی، شاید تا یک سال دیگر

در حالی که رسانه‌های آمریکایی حدود دو هفته پیش، ۱۲ مارس، از وقوع آتش‌سوزی در ناو هواپیمابر جرال فورد خبر داده بودند، این ناو ممکن است به مدت ۱۴ ماه از مدار خارج شود. روزنامه نیویورک تایمز، هفته گذشته گزارش داده بود که رختشویخانه ناو هواپیمابر جرال فورد بیش از ۳۰ ساعت شعله‌ور بود و ده‌ها نظامی آمریکایی را دچار مسمومیت با دود کرد. در ادامه، نیروی دریایی آمریکا در بیانیه‌ای آتش‌سوزی در بزرگترین ناو جنگی آمریکا را تأیید و ادعا نمود که این آتش‌سوزی، ربطی به جنگ ایران نداشته و دو خدمه دچار جراحات غیرمرگبار شده‌اند. در نتیجه، این کشتی از منطقه عملیاتی علیه ایران عقب‌نشینی کرد و در پایگاه دریایی کرت در خلیج سواد، یونان، مستقر شد. اکنون، المیادین به نقل از یک تحلیلگر دفاعی خبر می‌دهد که آتش‌سوزی، تنها بخشی از مشکل بوده و این ناو از قبل، نیاز به حجم قابل توجهی از تعمیرات و نگهداری معوق داشته که در نتیجه فعالیت بلندمدت، تحت شرایط دشوار و بدون فرصت برای سرویس‌دهی کامل بود. در شرایط عادی، تعمیر و نگهداری ناوها پس از مأموریت می‌تواند چندین ماه طول بکشد، اما در این مورد خاص، ترکیب خسارت آتش‌سوزی، تعمیرات معوق و الزامات فنی ممکن است این جدول زمانی را به طور قابل توجهی افزایش دهد. تحلیلگر پیش‌بینی کرد که احتمال نیاز به دوره تعمیراتی بین ۱۲ تا ۱۴ ماه وجود دارد.

اختلال تنگه هرمز شوک کوتاه‌مدت نیست

تحلیلگران بین‌المللی انرژی هشدار دادند که بسته شدن تنگه هرمز یک شوک مقطعی و زودگذر نیست؛ حتی در صورت بازگشایی این آبراه، بازگرداندن جریان نفت به شرایط پیش از بحران ممکن است ماه‌ها طول بکشد، زیرا زنجیره‌های تأمین به طور جدی آسیب دیده‌اند. کارشناسان تأکید می‌کنند که اختلال ایجاد شده در عبور نفت از تنگه هرمز فراتر از یک بحران کوتاه‌مدت است. زیرساخت‌های صادراتی کشورهای حاشیه خلیج فارس، تأسیسات ذخیره‌سازی و شبکه‌های لجستیکی منطقه به دلیل توقف طولانی مدت فعالیت، دچار آسیب‌های جدی شده‌اند. تحلیلگران معتقدند حتی در سناریوی خوش‌بینانه بازگشایی تنگه هرمز، احیای مجدد زنجیره‌های تأمین انرژی جهانی فرایندی زمان‌بر خواهد بود. تولیدکنندگان منطقه برای بازگرداندن تولید به سطح پیش از بحران با چالش‌های فنی و عملیاتی متعددی مواجه هستند. در این میان، آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) پیش‌تر هشدار داده بود که بازگشت جریان نفت و گاز از خلیج فارس ممکن است تا شش ماه به طول انجامد. هم‌اکنون نیز مدیرعامل توتال انرژی تأکید کرده که نفت عبوری از تنگه هرمز از هیچ جای دیگری قابل جبران نیست. کارشناسان هشدار می‌دهند که اگر این اختلال ادامه یابد و روند بازگشت جریان نفت با تأخیر مواجه شود، جهان ممکن است با یک رکود عمیق اقتصادی مواجه گردد. شوک نفتی کنونی در کنار شوک‌های تومری قبلی، زنگ خطر وقوع رکود تومری در سطح جهانی را به صدا درآورده است.

مقابله با گرانفروشی محصولات اساسی با تشدید نظارت‌ها

محمد باقری شریبانی، معاون واحد بازرسی و نظارت بر کالای اساسی و محصولات کشاورزی با اشاره به آغاز اجرای طرح تشدید نظارت بر بازار نوروژی کالاهای اساسی کشاورزی، اظهار داشت: «این طرح که از ابتدای بهار آغاز شده، تا ۳۱ فروردین در سراسر کشور ادامه خواهد یافت.» وی با بیان اینکه بازرسی‌های میدانی با مشارکت بازرسان تعزیرات انجام می‌شود، افزود: «این طرح با مشارکت سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها و بهره‌گیری از همکاری سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، تعزیرات حکومتی و اتاق اصناف و استفاده از ظرفیت‌های بازرسی آنان و با تمام توان و نیروی انسانی و لجستیکی با جدیت در کشور اجرا می‌شود.» شریبانی تصریح کرد: «این طرح به منظور تشدید نظارت بر تمام مراکز تأمین کالا، کارخانه‌های صنایع تبدیلی یک مرحله‌ای، واحدهای تولیدی محصولات کشاورزی و دامی، واحدها و شرکت‌های بسته‌بندی، انبارها، سردخانه‌ها، کشتارگاه‌ها و شالیکوبی‌ها با تأکید بر بررسی ثبت ورود و خروج کالا و نهاده‌ها در سامانه‌های بازارگاه، جامع تجارت و انبارها و تمام گلوگاه‌های عرضه کالا تا سطح بندکداری اجرا می‌شود.» وی با اشاره به افزایش تقاضا در نوروژ برای برخی از اقلام غذایی گفت: «هم‌زمان با افزایش تقاضا برای کالاهای اساسی از قبیل گوشت قرمز، گوشت مرغ، برنج، روغن شکر، تخم‌مرغ، لبنیات و میوه، مدیریت و نظارت بر زنجیره کالاهای اساسی و محصولات کشاورزی در حلقه‌های تأمین و تولید ضرورت مضاعف دارد و طرح تشدید نظارت‌ها برای جلوگیری از کمبود، احتکار احتمالی و افزایش قیمت کالاهای پرمصرف و اولویت‌دار با توجه به شرایط کشور و جنگ تحمیلی به اجرا درآمده است.»

محسن رضایی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، با اشاره به اختلافات میان ترامپ و نتانیاهو در مدیریت جنگ گفت: «در داخل آمریکا و نیز میان ترامپ و نتانیاهو اختلاف بود. نتانیاهو می‌گفت باید جنگ را مرحله‌به‌مرحله پیش ببریم، اما پس از ۱۲ روز دید توانایی ایران شکل گرفته و خودش تقاضای آتش‌بس داد. چند روز بعد ترامپ هم گفت من جنگ را فرماندهی کردم؛ این اختلافات نشان می‌دهد آنها خودشان هم از میدان عقب نشستند.» وی در ادامه با بیان اینکه دشمن با طراحی چندمرحله‌ای و با استفاده از ابزارهایی مانند مکانیسم اسنپ‌بک و تحریک‌های داخلی قصد آغاز جنگ را داشت، خاطر نشان کرد: «مرحله اول جنگ را با تصور سقوط نظام آغاز کردند، اما با ایستادگی مردم و قدرت بازدارندگی ایران، نه تنها نظام سقوط نکرد، بلکه آنها مجبور به پذیرش آتش‌بس شدند.»

سید رضا صدرالحسینی، کارشناس مسائل بین‌الملل، با بیان اینکه هماهنگی، تعامل و انسجام کامل میان میدان و دیپلماسی تحت فرامین زعیم عالی‌قدر رهبر معظم انقلاب اسلامی مشاهده می‌شود، اظهار کرد: «توانمندی موشکی جمهوری اسلامی ایران مهم‌ترین پشتوانه برای دستگاه دیپلماسی کشور محسوب می‌شود و این واقعیت را امروز دشمنان ما نیز متوجه شده‌اند؛ عقب‌نشینی‌های مستمر هیئت حاکمه آمریکا در طول ۲۴ روز گذشته در موارد متعدد به روشنی نشان می‌دهد که آنان موضوعی به نام توان بازدارندگی جمهوری اسلامی را خواسته یا ناخواسته باور کرده و تعاملات خود را در برابر ملت ایران بر اساس این توانمندی تنظیم می‌کنند.»

منابعی در وزارت خارجه پاکستان می‌گویند که یک هیأت از دیپلمات‌های آمریکا طی یک یا دو روز آینده به اسلام‌آباد می‌روند تا برای یافتن راه خروج از باتلاق جنگ با ایران تلاش کنند. این منابع دیپلماتیک که نامشان فاش نشده، به خبرگزاری «آنا‌تولی» گفتند: «تلاش‌هایی از طریق دیپلماسی پشت پرده برای ترغیب ایران به مذاکره در جریان است.» در این گزارش اما تأکید شده که جمهوری اسلامی ایران به هیچ وجه حاضر به مذاکره با آمریکا برای برقراری آتش‌بس نیست. آن‌تولی به نقل از این منابع نوشت که هیأت آمریکایی به احتمال زیاد شامل «استیون ویتکاف» نماینده ویژه و «جارد کوشنر» داماد رئیس‌جمهور آمریکا باشد.

سایمون جانسون، اقتصاددان برجسته و برنده جایزه نوبل اقتصاد، در تحلیلی برای پایگاه پروژه سندیکیت این پرسش را مطرح می‌کند که اگر تا دیروز تحریم‌های آمریکا به دلیل سلطه دلار در نظام مالی جهان ابزاری کمرشکن برای اعمال فشار بر کشورها محسوب می‌شد، امروز چه اتفاقی افتاده که ایالات متحده در جایگاه هدف این نوع فشارها قرار گرفته است؟ او که پیشتر اقتصاددان ارشد صندوق بین‌المللی پول بوده نوشته است: «ایران با استفاده از موقعیت راهبردی خود در تنگه هرمز، عملاً موفق شده تحریم‌هایی مؤثر و پرهزینه را به آمریکا تحمیل کند.»